

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

Dykkar ref.:

Vår dato: 03.02.2017

Vår ref.: 2017/1183

Arkivnr.: 512.1

Innovasjon Norge Rogaland
Postboks 8034
4068 STAVANGER

Postadresse:
Postboks 59 Sentrum,
4001 Stavanger

Besøksadresse:
Lagårdsveien 44, Stavanger

T: 51 56 87 00

F: 51 52 03 00

E: fmropost@fylkesmannen.no

www.fylkesmannen.no/rogaland

Oppdragsbrev 2017 - strategisk bruk av dei bedriftsretta landbruksmidla (IBU-ordninga)

Kommunal- og Moderniseringsdepartementet har i tildelingsbrev 2017 gitt Fylkesmannen i Rogaland i oppgåve å formidle signal om den strategiske bruken av dei bedriftsretta landbruksmidlane Innovasjon Norge Rogaland forvaltar.

Vi har gjennom 2015 og 2016 gjort ein relativt omfattande gjennomgang og revisjon av føringane, og dette brevet bygg i hovudsak på vårt brev av 19.02.2016 supplert med brev av 15.09.2016. I så måte representerer ikkje dette brevet særleg nytt kva gjeld dei strategiske føringane, men er meir å sjå på som det formelle oppdragsbrevet for 2017.

LMD vil i oppdragsbrev for 2017 til Innovasjon Norge også gi dei regionale løyvingane. Fylkesmannen i Rogaland er tildelt 3,8 mill. kroner til sitt arbeid med utvikling og tilrettelegging.

Handsaminga av enkeltsøknadar skal vere i samsvar med «Forskrift om midlar til investering og bedriftsutvikling i landbruket», fastsett 19. desember 2014. *Regionalplan for landbruk i Rogaland* gir framleis dei viktigaste strategiske føringane for bruken av midlane. Det er viktig at midlane blir nytta slik at dei utløyser regionale fortrinn og potensial for næringsutvikling knytt til heile breidda av landbruket sitt ressursgrunnlag. Midlane er eit viktig økonomisk verkemiddel for å nå målet om auka matproduksjon og verdiskaping i landbruket.

Midlane kan gis;

- som støtte til investeringar med mål om å oppretthalde eit variert landbruk i heile fylket, gjennom å bidra til etablering, oppgraderingar og modernisering av driftsapparat, eller
- til utvikling av landbruksbaserte næringar.

Innovasjon Norge Rogaland skal forvalte midlane i samsvar med tiltaksområda i forskrifta;

- etablering av ny verksemd
- bedriftsutvikling
- investeringar i produksjonsanlegg
- investering i økologisk fruktdyrking
- investeringar i samband med generasjonsskifte

Dei to siste åra har det vore ein ekstraordinær situasjon med stor etterspørsel etter midlar, noko som også illustrerer stor investeringsvilje i næringa. Med grunnlag i avtalen gjennom jordbruksoppgjøret i 2016, er det starta løyving av 2017-ramma hausten 2016. For å få ei mest mogleg effektiv og rettferdig behandling er det semje om å ha ein søknadsfrist i 2017 – 1. mars. Om det også er behov for ein søknadsfrist til hausten, blir tema i den regionale partnerskapen før sommaren.

Dei strategiske føringane for midlane er godt forankra i den regionale partnerskapen, der det er lagt til grunn at midlane skal brukast slik at måloppnåinga blir størst. Det overordna landbrukspolitiske målet i Rogaland er å styrke og auke produksjonen av mat. Desse er dei viktigaste måla:

- Eit variert og aktivt landbruk i heile fylket
- Halde oppe husdyrproduksjonen i sentrale område og styrke husdyrproduksjonen i distrikta
- Mjølkeproduksjonen i distrikta blir vidareført med minst same volum som for år 2010
- Auka beitebruk
- Positiv effekt på miljø- og klima

Også 2017 blir eit år der det skal satsast på storfeproduksjonen – først og fremst på nye mjølkekufjøs, men også på ammekufjøs. Grunna overproduksjon av saue- og lammekjøtt skal investeringsmidlar til sauehus ikkje ha prioritet. Det same gjeld midlar til kraftfôrbaserte produksjonar (fjørfe og gris) og pelsdyrnæringa. Vidare skal arbeidet med betre vasskvalitet framleis intensiverast gjennom tilskot til nye gjødsellager på gardsbruk i nedslagsfelta til prioriterte vassdrag.

Konkrete føringar for Innovasjon Norge Rogaland

Regionalplan for landbruk i Rogaland med oppfølgjande handlingsprogram, gir ramma for landbruksbasert næringsutvikling generelt, og bruken av dei bedriftsretta midlane spesielt. Overordna føringar for dei prosjekt Innovasjon Norge Rogaland skal gi tilskot til, er at tilskota har klar effekt for lønsemda i prosjekta og at kunden har tilstrekkeleg kompetanse og profesjonalitet. Berekraftig prosjektøkonomi er sentralt i vurderinga av enkeltprosjekt, men Innovasjon Norge Rogaland kan også legge til grunn totaløkonomien på gardsbruket. I dette ligg også det totale ressursgrunnlaget og lokaliseringa av dei disponible areala.

Distrikta skal prioriterast og 70 % av midlane skal nyttast utanom dei *sentrale områda* på Jæren – jf. tidlegare avklaring om kva område dette gjeld. I behandlinga av søknadar skal det takast utgangspunkt i kor driftssenteret ligg. Nye kufjøsprosjekt i distrikta skal ha særleg høg prioritet og det skal praktiserast høg utmåling av tilskot til desse prosjekta, gitt at også andre føresetnader er oppfylte. Det er særleg viktig at prosjekta er godt tilpassa tilgjengeleg ressursgrunnlag på garden.

Områda utanom region Jæren har i dag om lag 35 % av den samla mjølkeproduksjonen i fylket. I distrikta set dei naturgitte føresetnadane ofte klare grenser for realisering av store nye kufjøs, både av økonomiske og praktiske årsaker. Dette talar også for at nye kufjøsprosjekt i distrikta ha særleg prioritet, også med lågare mjølkekvoter enn som er normalt ved nybygg.

Det er viktig at både bygga og produksjonsomfanget i størst mogleg grad er tilpassa naturlege føresetnader – noko som også gir akseptabel prosjektøkonomi. For det første ser vi det som naturleg at det meste av fôrarealet er eigd eller leigd i kort avstand frå nyfjøset. Vidare er det viktig at bygga blir plasserte slik at det ligg godt til rette for aktivt beitebruk og minimalt tap av jordbruksjord.

Nye ammekufjøs har ikkje prioritet på Jæren. Det er her registrert stor pågang av saker, og det er semje om noko strengare vurdering og lågare utmåling enn i 2016. Tillegg/tilbygg til mjølkefjøs for

kjøttproduksjon basert på eige påsett og/eller innkjøp av kalv, har ikkje prioritet. Nye ammekufjøs skal plasserast slik at det ligg godt til rette for aktiv beitebruk. Ordninga med inntil kr 150 000 i ekstra tilskot ved investering i ny driftsbygning i tre blir ført vidare.

Kriterieordninga for etablering og vidareutvikling av frukthagar blir vidareført, samstundes er det semje om at stor pågang kan gi noko lågare tilskotsats. Kriterieordning for miljøtiltak gjeldande for 2016 gjeld også i 2017. Innovasjon Norge Rogaland kan i 2017 bruke inntil 2 mill. kroner til bygging av nye gjødsellager, omfatta av kriterieordninga.

For nye landbruksbaserte næringar har mat og kombinasjon mat og aktivitetsbasert reiseliv prioritet, og andre prosjekt med særleg høg innovasjonsgrad. Potensiale for vekst er her sentralt.

Landbruket i Rogaland har stort potensiale i både å produsere og gjere seg nytte av fornybar energi frå landbruket. Det er sentrale ordningar for bioenergi frå skogbruket og det er gitt konkrete regionale føringar for bioenergi i m.a. Strategi med handlingsplan for skogbasert bioenergi i Rogaland. Det er også viktig å ha merksemda retta mot etablering av biogassanlegg og bruk av biogass.

IBU-midlane Rogaland skal gå til mjølkekufjøs (heile fylket), ammekufjøs (distrikta), miljøtiltak, frukt, generasjonsskifte, nye landbruksbaserte næringar (mat-/reiselivsprosjekt har prioritet) og andre prosjekt med særleg høg innovasjonsgrad. Med målsetnad om effektiv, rettferdig og god sakshandsaming og føreseielege tilskotsrammer kan Innovasjon Norge Rogaland bruke denne modellen som retningsgjevande ved fordeling av ramma:

Tradisjonelt landbruk			Nye landbruksbaserte næringar
	Jæren	Distrikta	Rogaland
Av IBU-ramma	30 %	65 %	5 %
Føremål	Mjølkekufjøs	Mjølkekufjøs 60 %	Nye landbruksbaserte næringar (mat og kombinasjon mat og aktivitetsbasert reiseliv)
		Ammekufjøs 25 %	
		Frukt 15%	
	Miljøtiltak, generasjonsskifte og prosjekt med høg innovasjonsgrad		

Rapportering

Innovasjon Norge Rogaland skal innan 1. februar 2018 sende eigen rapport til Fylkesmannen i Rogaland, på bruken av midlane i fylket for 2017 sett opp mot strategien i fylket.

Kontroll

Innovasjon Norge Rogaland står for utbetaling av midlane til dei som mottok tilskot. Det skal først rekneskap der det til ei kvar tid går fram informasjon om tilskotsmottakarane, ansvar for løyvde midlar, avsetningar i tapsfond og utbetalingar under ordninga. Det skal vere etablert tilstrekkeleg gode kontrollsystem og – rutinar, både internt hjå Innovasjon Norge Rogaland og ovanfor tilskotsmottakarane.

Innovasjon Norge kan LMD, Fylkesmannen i Rogaland og Riksrevisjonen kan gjennomføre kontroll med at midlane blir nytta etter føresetnadane. Fylkesmannen i Rogaland, eller andre som er

peika ut av LMD, kan kontrollere at Innovasjon Norge Rogaland forvaltar ordninga slik det er fastsett i brevet.

Kalender

1. Innovasjon Norge Rogaland skal innan 1. februar 2018, sende rapport om bruken av midlane i 2017 til Fylkesmannen i Rogaland, med kopi til den regionale partnerskapen. Rapporten skal omfatte vurdering av verkemiddelbruken i forhold til m.a. føringane i dette brevet.
2. Fylkesmannen i Rogaland skal innan 28. februar 2018, sende rapport om bruken av midlane i 2017 til LMD, med kopi til Innovasjon Norge.
3. Innovasjon Norge Rogaland skal, innan 15. august 2017, sende rapport til Fylkesmannen i Rogaland som viser bruken av midlane så langt i året. Denne midtvegsrapporteringa kan gjerast i ei noko enklare form.

Innovasjon Norge Rogaland, Rogaland fylkeskommune, Rogaland Bondelag, Rogaland Bonde- og Småbrukarlag, Rogaland Skognæringsforum og Fylkesmannen i Rogaland, utgjer ein viktig regional landbrukspartnerskap i Rogaland. Utfordringane og moglegheitene for landbruket er mange og fortsatt godt samarbeid mellom desse - blir endå viktigare for å sikre eit framtidig konkurransekraftig og attraktivt landbruk i fylket.

Vi vil elles gi Innovasjon Norge Rogaland ros for god måloppnåing på landbruksområdet i 2016 og ser fram til samarbeidet også i 2017.

Med helsing

Geir Skadberg
landbruksdirektør

Anfinn Rosnes
ass direktør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Saksbehandlar: Anfinn Rosnes
Saksbehandlar telefon: 51 56 89 80 – 481 47 213
E-post: fmroaro@fylkesmannen.no

Kopi til:

Rogaland bonde- og småbrukarlag			
Landbruks- og matdepartementet	Postboks 8007 Dep	0030	Oslo
Innovasjon Norge	Pb 448	0104	OSLO
Rogaland Skognæringsforum	Pedersgata 32c	4013	STAVANGER
Rogaland fylkeskommune	Postboks 130	4001	Stavanger
Rogaland bondelag	Postb 278	4002	STAVANGER